

DOCUMENT DE POZIȚIE

Revizuirea sistemului sistemul de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră – EU ETS

Septembrie 2026

MESAJE CHEIE

- Concordia susține menținerea EU ETS ca instrument central al politicii climatice europene după 2030.
- Alocările gratuite trebuie menținute și, unde este necesar, prelungite după 2031 pentru sectoarele expuse riscului de relocare a emisiilor.
- Factorul liniar de reducere trebuie să urmeze o traiectorie graduală, cu un mecanism de analiză periodică.
- Veniturile ETS ar trebui direcționate către investiții industriale concrete și menținute în proporție de 100% în statele membre.
- Regiunile de convergență, inclusiv România, trebuie să beneficieze de acces echitabil la mecanismele europene de finanțare, în special ETS Investment Booster, Fondul pentru Inovare și Fondul pentru Modernizare.

Context

Comisia Europeană a publicat în iulie 2026, [Propunerea de revizuire a Directivei EU ETS \(COM\(2026\) 616\)](#), care stabilește cadrul legal pentru Faza 5 a sistemului (2031-2040) și aliniază schema de comercializare a certificatelor de emisii cu obiectivul Uniunii Europene de reducere netă cu 90% a emisiilor de gaze cu efect de seră până în 2040, față de nivelul din 1990. Propunerea face parte dintr-un pachet mai amplu de măsuri subsumat Clean Industrial Deal, orientat spre consolidarea competitivității industriale europene și accelerarea decarbonizării industriale.

Propunerea de revizuire, prezentată împreună cu Planul de Acțiune pentru Electrificare, reflectă intenția Comisiei Europene de a răspunde unor preocupări reale privind competitivitatea, fără a afecta arhitectura instrumentului emblematic al UE de comercializare a certificatelor de emisii.

Propunerea abordează două direcții principale:

Consolidarea arhitecturii de investiții

Prin crearea unei noi Bănci pentru Decarbonizare Industrială și introducerea Investment Booster, a unui Fond de Modernizare extins, introducerea alocării gratuite condiționate și a unor reguli mai stricte privind cheltuirea veniturilor provenite din schema ETS.

Flexibilizarea instrumentelor care determină și reglează prețul carbonului

O traiectorie graduală de reducere a emisiilor, o Rezervă pentru Stabilitatea Pieței mai permisivă și alocări gratuite extinse și condiționate.

REPERE TEMPORALE

2027	2028	2029	2031	2036	2038	2040
Evaluarea eficienței CBAM	Intră în vigoare ETS2; Investment Booster operațional	Parametrii MSR devin dinamici	Începe Faza 5; alocare gratuită integral condiționată	LRF scade de la 3,7% la 1,7%	Eliminarea alocărilor gratuite pentru sectoarele CBAM	Țintă UE: -90% emisii nete față de 1990

Evaluare și propuneri

Prin prezentul document de poziție, Concordia evidențiază principalele observații și propuneri ale mediului de afaceri din România, în vederea formulării și susținerii unei poziții echilibrate a României în negocierile europene privind revizuirea EU ETS. Obiectivul urmărit este ca viitorul cadru ETS să susțină în mod eficient decarbonizarea, asigurând în același timp competitivitatea industriei, securitatea economică și conservarea capacităților de investiții și dezvoltare a companiilor din România.

Suntem de părere că EU ETS trebuie să rămână instrumentul central al politicii climatice europene după 2030 și principalul mecanism de piață pentru atingerea neutralității climatice până în 2050. Cu toate acestea, succesul tranziției climatice depinde în mod direct de menținerea competitivității industriale europene, într-un context în care companiile se confruntă deja cu costuri în creștere și cu o concurență globală tot mai acerbă.

Sprijinim o traiectorie de decarbonizare echilibrată, care:

să mențină competitivitatea industriei	să asigure securitatea energetică	să stimuleze investițiile private	să protejeze coeziunea socială
---	--	--	---

Susținem procesul de revizuire al cadrului legislativ, dar, în aceeași măsură, considerăm că modificările ce vor fi aduse Directivei EU ETS ar trebui să urmărească menținerea unui echilibru realist între țintele climatice ale Uniunii Europene și capacitatea efectivă a industriei naționale de a susține, în mod sustenabil, costurile tranziției. Astfel, abordarea ar trebui să rămână pragmatică, graduală și predictibilă, de natură să asigure continuitatea activităților industriale, să protejeze competitivitatea și securitatea economică și să valorifice eficient instrumentele europene de finanțare, în vederea atragerii de investiții eficiente în decarbonizare.

Propunerile Concordia urmăresc trei obiective strategice:

01 evitarea accelerării disproporționale a costurilor de conformare pentru industrie	02 asigurarea accesului echitabil al regiunilor de convergență la mecanismele europene de finanțare	03 corelarea noilor obligații ETS cu celelalte pachete legislative europene deja aplicabile sau aflate în curs de implementare
--	---	--

O astfel de abordare este necesară astfel încât tranziția climatică să nu genereze efecte negative în lanț, precum diminuarea capacității industriale, reducerea producției interne, relocarea emisiilor sau diminuarea interesului investițional manifestat la nivelul României.

Concret, revizuirea EU ETS trebuie să permită reducerea emisiilor într-un ritm compatibil cu disponibilitatea tehnologiilor, infrastructurii și finanțării, ținând cont de contextul geopolitic global și regional și de impactul cumulat asupra economiei naționale.

Alocări gratuite

80%

din alocarea gratuită, la depunerea unui plan aprobat de investiție în decarbonizare

20%

pe bază de investiție verificată, cu recuperarea tranșei în caz de relocare

2038

termenul pentru eliminarea treptată a alocărilor gratuite în sectoarele CBAM

Comisia Europeană propune ca, începând cu 2031, întreaga alocare gratuită să devină condiționată — 80% la depunerea unui plan aprobat de investiție în decarbonizare, 20% pe bază de investiție verificată, cu recuperarea (clawback) tranșei plătite în caz de relocare. Eliminarea treptată a alocărilor gratuite pentru sectoarele CBAM este deja amânată până în 2038, iar pentru sectoarele din afara CBAM alocarea continuă cel puțin până în 2040, prin reducerea ratei de actualizare a benchmark-urilor (2,5%→2%) și majorarea marjei-tampon (3%→4%).

POZIȚIA CONCORDIA

1. Solicităm menținerea și, acolo unde este necesar, prelungirea alocărilor gratuite după 2031 pentru sectoarele industriale expuse riscului de relocare a emisiilor de carbon, în special pentru industriile energointensive și pentru sectoarele acoperite de CBAM. În cazul sectoarelor CBAM, eliminarea treptată a alocărilor gratuite ar trebui să poată fi amânată suplimentar dacă evaluarea prevăzută pentru 2027 arată că mecanismul implementat prin intermediul CBAM nu funcționează eficient în prevenirea relocării emisiilor. O astfel de abordare este necesară pentru menținerea competitivității industriei europene și naționale, evitarea transferului producției către jurisdicții cu standarde climatice mai reduse și prevenirea fenomenului de carbon leakage.

2. Condiționalitatea aferentă alocărilor gratuite trebuie să fie concepută ca un stimulent pentru investițiile în decarbonizare, nu ca o sarcină administrativă suplimentară. În acest sens, planurile de decarbonizare solicitate operatorilor trebuie să fie realiste, proporționale cu specificul fiecărui sector și corelate cu disponibilitatea tehnologiilor, a infrastructurii energetice și surselor de finanțare. În funcție de profilul activității industriale, investițiile eligibile ar trebui să includă eficiența energetică, electrificarea, utilizarea hidrogenului cu emisii reduse, captarea, utilizarea și stocarea carbonului, modernizarea instalațiilor, integrarea combustibililor alternativi și alte soluții tehnologice cu impact demonstrabil și viabil asupra reducerii emisiilor. Criteriile de verificare trebuie să fie clare, predictibile și aplicate gradual, astfel încât companiile care investesc efectiv în tranziție și își mențin producția în Uniunea Europeană să nu fie penalizate pentru întârzieri generate de factori externi, precum lipsa infrastructurii, întârzieri în autorizare sau accesul insuficient la finanțare.

Factor liniar de reducere

3,7%

factorul liniar de reducere propus pentru 2031–2035

1,7%

factorul liniar de reducere propus începând cu 2036

Comisia Europeană propune un factor liniar de reducere (LRF) de 3,7% pentru perioada 2031-2035 și de 1,7% începând cu 2036.

POZIȚIA CONCORDIA

Solicităm o traiectorie graduală a factorului liniar de reducere și introducerea unui mecanism de analiză periodică, care să permită ajustarea acestuia în funcție de evoluția tehnologică, disponibilitatea soluțiilor de decarbonizare, accesul la infrastructură și capacitatea reală a industriei de a reduce emisiile. O diminuare excesiv de rapidă a volumului de certificate disponibile poate genera creșterea abruptă a costurilor de conformare, cu efect direct asupra competitivității companiilor industriale.

Rezerva pentru stabilitatea pieței – Market Stability Reserve

–4%/an

scăderea pragurilor și a volumului de eliberare, din 2029

24% → 12%

înjumătățirea ratei de absorbție a certificatelor

Comisia Europeană propune ca parametrii MSR să devină dinamici — pragurile și volumul de eliberare a certificatelor scad cu 4% pe an începând cu 2029, rata de absorbție este înjumătățită de la 24% la 12%, iar regula de invalidare a certificatelor este eliminată printr-o propunere separată.

POZIȚIA CONCORDIA

Solicităm revizuirea și flexibilizarea mecanismului Market Stability Reserve prin introducerea unor praguri de intervenție adaptate lichidității pieței și nevoii de predictibilitate a prețului carbonului. Mecanismul trebuie să evite atât acumularea excesivă de certificate, cât și restrângerea prea rapidă a lichidității, care poate amplifica volatilitatea pieței ETS și poate genera costuri suplimentare dificil de anticipat pentru operatorii industriali.

Direcționarea investițiilor

≥ 50%

din veniturile din licitare, direcționate către domenii prioritare

250 Mt

plafon suplimentar pentru eliminări permanente de carbon (BioCCS, DACCS)

Comisia Europeană propune ca cel puțin 50% din veniturile obținute din licitarea certificatelor să fie direcționate către domenii prioritare (dezvoltarea rețelelor, energia curată, transportul cu emisii reduse, decarbonizarea industrială, gestionarea deșeurilor, cercetare și inovare), cu interdicția finanțării investițiilor de tip „fossil lock-in”. Propunerea integrează pentru prima dată un plafon suplimentar de 250 Mt pentru eliminări permanente de carbon (prin tehnologii BioCCS și DACCS), ce urmează să fie licitate de o autoritate publică și plătite la livrare. Totodată, operatorii își pot compensa emisiile fosile cu eliminări proprii certificate, dar niciodată sub zero.

POZIȚIA CONCORDIA

1. Solicităm ca veniturile obținute din licitarea certificatelor de emisii să fie direcționate cu prioritate către investiții concrete în decarbonizarea sectoarelor acoperite de ETS, în special către sectoarele care suportă direct costurile de conformare și care au nevoie de investiții substanțiale pentru menținerea capacității de producție în Uniunea Europeană. Alocarea acestor venituri trebuie să contribuie efectiv la reducerea emisiilor și la modernizarea bazei industriale, nu doar la acoperirea unor cheltuieli bugetare generale.
2. În acest sens, susținem extinderea listei de tehnologii eligibile pentru finanțare și aplicarea principiului neutralității tehnologice. În funcție de specificul fiecărui sector, proiectele sprijinite ar trebui să includă electrificarea, eficiența energetică, modernizarea infrastructurii industriale și energetice, captarea, utilizarea și stocarea carbonului, hidrogenul cu emisii reduse, stocarea energiei, combustibilii alternativi, inclusiv biometanul, captarea CO₂ biogen și eliminările permanente de carbon. Criteriile de eligibilitate trebuie să evite blocarea finanțării pentru tehnologiile de tranziție cu emisii reduse care sunt deja disponibile sau pot deveni operaționale pe termen scurt și mediu. Totodată, este necesară clarificarea definiției investițiilor de tip „fossil lock-in”, astfel încât aceasta să nu blocheze finanțarea soluțiilor de tranziție cu potențial demonstrat de reducere a emisiilor, care nu presupun o dependență pe termen lung.
3. Un acces limitat sau prea restrictiv la finanțare ar reduce capacitatea industriei de a investi în soluții de decarbonizare și ar putea accentua decalajele competitive dintre statele membre. Pentru România și pentru alte economii aflate în proces de convergență, direcționarea veniturilor ETS către proiecte industriale concrete este esențială pentru reducerea emisiilor, păstrarea investițiilor și evitarea relocării producției.

Accesul la Mecanismele de Finanțare

2%

din certificate pentru Fondul pentru Modernizare, menținut până în 2040

400 mil.

certificate în Faza 1 a Investment Booster, pe principiul „primul venit, primul servit”

25%

cotă rezervată statelor membre cu venituri mai mici

Potrivit Propunerii, Fondul pentru Modernizare este menținut până în 2040 (2% din certificate), iar domeniul său de aplicare este extins la decarbonizare industrială, electrificare, CCS/CCU și îngrășăminte cu emisii reduse; producția pe bază de combustibili fosili este exclusă. Un procent suplimentar de 0,5% din plafonul dedicat beneficiarilor este direcționat prin Bancă, iar cota de solidaritate de 10% este canalizată prin Fond. Fondul de Inovare continuă cu 200 de milioane de certificate, completat cu asistență tehnică pentru statele membre cu participare redusă.

Faza 1 a Băncii pentru Decarbonizare Industrială (Investment Booster, operațională din 2028) alocă 400 de milioane de certificate pe principiul „primul venit, primul servit”, cu o cotă de 25% rezervată statelor membre cu venituri mai mici, fără o cuantificare suplimentară a modului în care acest acces este garantat.

În realitate, cota dedicată Fondului pentru Modernizare va fi mai mică decât aranjamentul actual de 2%+2,5%, urmând ca partea suplimentară de 0,5% să fie redirecționată către un mecanism competitiv (Banca) și nu către alocarea pe cotă a Fondului.

POZIȚIA CONCORDIA

- 1.** Solicităm o cotă de solidaritate mai ambițioasă și criterii de acces mai echitabile în cadrul ETS Investment Booster, care să reflecte diferențele de capacitate economică, industrială și administrativă dintre statele membre. O cotă de solidaritate limitată la 25%, combinată cu finanțarea bazată în special pe licitații competitive, riscă să restrângă accesul industriei din regiunile de coeziune, inclusiv al României, la resursele disponibile și să favorizeze statele membre cu o capacitate administrativă mai mare de pregătire a proiectelor, adâncind decalajele de dezvoltare.
- 2.** Solicităm ca Fondul pentru Inovare și ETS Investment Booster să fie concepute ca instrumente accesibile pentru industrie, prin proceduri simplificate, prefinanțare adecvată, asistență tehnică și criterii care să permită finanțarea proiectelor industriale din statele membre cu nevoi investiționale ridicate, inclusiv România. Aceste instrumente trebuie să sprijine dezvoltarea unui portofoliu diversificat de proiecte, adaptat nivelurilor diferite de maturitate tehnologică și complexitate, necesar menținerii competitivității industriei pe termen mediu și lung.
- 3.** Susținem extinderea domeniului de aplicare al Fondului pentru Modernizare pentru a include producția de îngrășăminte cu emisii reduse, sector expus deopotrivă ETS și CBAM, esențial pentru protejarea costurilor de input din sectorul agricol.
- 4.** Raportat la scenariul de transfer a veniturilor ETS către resursele proprii ale UE în cadrul noului MFF, susținem ferm menținerea acestor resurse în proporție de 100% în statele membre. Menținerea acestor resurse la nivelul statelor membre, inclusiv a României, este esențială pentru capacitatea acestora de a susține investițiile aferente tranziției industriale.

Evitarea suprapunerilor de reglementare

POZIȚIA CONCORDIA

Solicităm corelarea noilor ținte și obligații aferente revizuirii EU ETS cu celelalte acte legislative europene relevante, inclusiv ETS2, CBAM, Regulamentul privind partajarea eforturilor, RED III, EED, ReFuelEU Aviation, FuelEU Maritime, precum și cu cerințele de raportare și investiții aferente pachetului european de decarbonizare. Este necesară o evaluare cumulativă a acestor obligații, pentru a preveni suprapunerea costurilor de conformare și pierderea competitivității.

În caz contrar, afectarea securității energetice și descurajarea investițiilor private în sectoarele industriale expuse concurenței internaționale ar putea deveni consecințe inevitabile, mai ales în Statele Membre cu un nivel de dezvoltare economică redus și cu o capacitate limitată de absorbție a costurilor tranziției.

Măsuri necesare la nivel național

Având în vedere impactul direct și indirect al ETS asupra celei mai mari majorități de operatori economici, revizuirea cadrului european trebuie dublată de măsuri interne de pregătire, finanțare și protecție împotriva creșterii bruște a costurilor.

Fondul Social pentru Climă

Operaționalizarea Fondului Social pentru Climă trebuie să aibă loc înainte de intrarea în vigoare a ETS2 în 2028, pentru a proteja operatorii economici din toate sectoarele, inclusiv automotive și agricultura, de o creștere bruscă a costurilor la energie și combustibili.

Corelarea cu PNIESC

Poziția României în negocierile privind revizuirea EU ETS trebuie corelată cu obiectivele, măsurile și ipotezele asumate prin Planul Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice, astfel încât noile obligații europene să fie compatibile cu ritmul realist de transformare a economiei naționale. În lipsa acestei corelări, industria riscă să fie expusă unor costuri de conformare care depășesc capacitatea de investiție disponibilă, ceea ce poate conduce la reducerea producției interne, pierderea locurilor de muncă și relocarea emisiilor în afara Uniunii Europene.

Concluzie

În ansamblu, Concordia susține menținerea EU ETS ca instrument central al politicii climatice europene în măsura în care revizuirea pentru perioada post-2030 va fi însoțită de mecanisme reale de protejare a competitivității, de acces echitabil la finanțare, inclusiv la nivel regional, și de o direcționare clară a veniturilor ETS către investiții industriale concrete.

Pentru România, prioritatea este ca decarbonizarea să fie realizată prin investiții, predictibilitate și neutralitate tehnologică, nu prin creșterea disproporționată a costurilor de conformare sau prin pierderea capacității de producție.